

Na podlagi 81. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP, 23/24; ZUreP-3) ter __. člena Statuta Občine Mokronog-Trebelno (uradno glasilo) je Občinski svet Občine Mokronog-Trebelno na __. redni seji, dne __. __. ____, sprejel

ODLOK O OBČINSKEM PROSTORSKEM PLANU OBČINE MOKRONOG-TREBELNO

Strateški del OPN Občine Mokronog-Trebelno se v celoti spremeni in prilagodi določbam ZUreP-3 tako, da se besedilo in grafični del odloka preoblikujeta ter se sprejme novi Odlok o Občinskem prostorskem planu Občine Mokronog-Trebelno.

1. UVODNE DOLOČBE

1. člen

S tem odlokom se sprejme Občinski prostorski plan Občine Mokronog-Trebelno (v nadaljevanju: OPP).

Strokovna gradiva za OPP je izdelalo podjetje URBI d.o.o., Oblikovanje prostora, Ljubljana, v obdobju od 2024 - ____.

Identifikacijska številka v zbirki prostorskih aktov je ID 5647.

2. člen

Občinski prostorski plan (OPP) je prostorski strateški akt, s katerim Občina Mokronog-Trebelno določa usmeritve za prostorski razvoj občine in je podlaga za pripravo občinskih prostorskih izvedbenih aktov.

3. člen

OPP Občine Mokronog-Trebelno vsebuje:

I. ODLOK O OPP

(1) Besedilo odloka o OPP

(2) Grafični prikazi OPP z naslednjo vsebino:

- 1 Zasnova prostorskega razvoja, merilo 1:50.000
- 2 Zasnova gospodarske javne infrastrukture in infrastrukture družbenega pomena, merilo 1:50.000
- 3 Prednostna območja za razvoj poselitve in pogoji za ohranjanje posamične poselitve, merilo 1:50.000
- 4 Zasnova zelenega sistema, merilo 1:50.000
- 5 Usmeritve za razporejanje dejavnosti in območja, za katera se izdelata urbanistična zasnova ali krajinska zasnova, merilo 1:50.000

II. SPREMLJAJOČE GRADIVO OPP

Poročilo o sodelovanju z javnostjo

Strokovne podlage

Mnenja

Okoljske presoje

III. DIGITALNI PODATKI OPP

Digitalna vsebina OPP Občine Mokronog-Trebelno obsega digitalne datoteke posameznih sestavin grafičnih prikazov in rastrske datoteke, ki ustrezajo analogni obliki OPP. Digitalni zapis je izdelan v skladu s Tehničnimi pravili za pripravo prostorskih strateških aktov v digitalni obliki.

4. člen

(vsebina prostorskega plana)

OPP Občine Mokronog-Trebelno določa:

1. cilje in prednostne naloge prostorskega razvoja občine,
2. naselja v omrežju naselij in njihovo vlogo,
3. zasnovo omrežja gospodarske javne infrastrukture in zasnovo družbene infrastrukture lokalnega pomena,
4. prednostna območja za razvoj dejavnosti, pomembnih za občino in pogoji za ohranjanje posamične poselitve,
5. zasnovo zelenega sistema,
6. območja, za katera se izdela urbanistična ali krajinska zasnova

5. člen

(območje prostorskega plana)

Z OPP Občine Mokronog-Trebelno se prostorsko ureja območje celotne občine Mokronog-Trebelno.

2. IZHODIŠČA IN CILJI PROSTORSKEGA RAZVOJA OBČINE MOKRONOG-TREBELNO

2.1 IZHODIŠČA PROSTORSKEGA RAZVOJA OBČINE

6. člen

(usmeritve iz hierarhično nadrejenih prostorskih aktov in prostorsko odgovarjajočih sektorskih dokumentov)

OPP je pripravljen na podlagi Strategije prostorskega razvoja Slovenije 2050, njenega akcijskega programa ter drugih državnih razvojnih dokumentov in razvojnih ciljev EU.

7. člen

(osnovne ugotovitve o stanju, težnjah in možnostih prostorskega razvoja)

Občina Mokronog-Trebelno meri 73,40 km², ima 43 naselij in šteje 3.223 prebivalcev (vir: SURS, 2024). Povprečna gostota je 43 prebivalcev/km². Večja gručasta naselja so v Mirnski dolini, po Raduljskem hribovju pa je poselitev razpršena po zaselkih. Stičišče alpskega, dinarskega in panonskega sveta se odraža v kamninski sestavi, reliefu, hidrografskih in podnebnih značilnostih, v tipih prsti, rastju in živalstvu ter tudi v kulturnem in gospodarskem pomenu.

Prostorski razvoj na območju občine Mokronog-Trebelno se je v zadnjih 30 letih izvajal v okvirih prostorskega plana občine Trebnje iz leta 1985 in občinskega prostorskega načrta občine Mokronog-Trebelno iz leta 2013. Obseg stavbnih zemljišč za prostorski razvoj je večinoma izkoriščen, razen v Mokronogu, kjer ima občina kratkoročno dovolj nezazidanih stavbnih zemljišč za razvoj dejavnosti in bivanja. V drugih delih občine pa je teh površin relativno malo.

Težnje prostorskega razvoja so gradnja stanovanj za lastne potrebe in gradnja objektov za trgovino, proizvodne in obrtne dejavnosti, malo gospodarstvo in storitve. Prav tako je opazen interes za gradnjo zidanic v vinogradniških območjih, vendar večinoma kot sekundarno bivališče za preživljanje prostega časa. Še močnejši je interes po stalnem bivanju v vinogradniških območjih. Interes za nakup stanovanj v večstanovanjskih objektih je relativno majhen, saj je večina interesov usmerjena v novogradnje stanovanjskih stavb. Interes za gradnjo proizvodnih dejavnosti in storitev je prisoten večinoma iz območja občine in sosednjih območij, razvojni interes iz drugih urbanih središč je manjši.

Prostorske možnosti za razvoj iz vidika prometne dostopnosti in komunalnega opremljanja imajo naselja ob prometnih koridorjih: ob državni cesti Mirna-Sevnica, v koridorju vzhod-zahod. Glede na dosednji razvoj, infrastrukturne možnosti opremljanja, fizično geografske možnosti in cilje razporeditve dejavnosti, imajo prednostni položaj za načrten razvoj naselja: Mokronog, Puščava-Martinja vas, Slepšek-Beli grič in Trebelno. Območje Puščava ima zaradi dobre infrastrukturne opremljenosti (cesta in železnica), primerne oddaljenosti od naselij,

neizpostavljene lege ter povezave z gospodarsko cono sosednje občine, velik razvojni potencial. Možnosti prostorskega razvoja v občini so omejene z varstvom najboljših kmetijskih zemljišč in z območji ohranjanja narave. Možnosti prostorskega razvoja naselij omejujejo tudi fizične omejitve kot so razgibanost terena in poplavna dolinska območja.

8. člen

(razvojne potrebe v občini ter razvojne potrebe države in regije)

Razvojni interesi države in regije na območju občine Mokronog-Trebelno so: urejanje gospodarske cone Puščava, gradnja daljnovoda Trebnje – Mokronog - Sevnica 2x110 kV in regionalne cestne povezave.

Medobčinski razvojni interesi so: urejanje Centra za ravnanje z odpadki (Globoko v občini Trebnje), skupno reševanje opremljanja z gospodarsko javno infrastrukturo in načrtovanje skupnih čistilnih naprav.

Lokalni razvojni interesi v urejanju prostora so:

- nova razvojna območja za dolgoročno širitev občinskega središča,
- zagotovitev novih območij za razvoj gospodarskih dejavnosti in storitev,
- zagotovitev novih območij za bivanje,
- določitev novih stavbnih zemljišč za krajevne razvojne potrebe v drugih naseljih,
- izboljšava krajevnega prometnega omrežja in umirjanje prometa v jedrih naselij,
- izboljšava komunalnega in energetskega omrežja.

9. člen

(medsebojni vplivi in povezave z območji sosednjih občin)

Prostorski razvoj v občini je za naslednje obdobje zasnovan prednostno v občinskem središču Mokronog. Razvoj drugih naselij je načrtovan pretežno za lastne krajevne potrebe, tako da večinoma ostaja v okvirih obstoječe poselitve in ne bo imel vplivov na sosednja območja. V Mokronogu in na Puščavi se bo še naprej krepila in razvijala gospodarska dejavnost ter s tem večale zaposlitvene možnosti za prebivalstvo širšega gravitacijskega območja. Prizadevati si bo treba za izboljšanje prometnih povezav s sosednjimi občinami.

2.2 CILJI SKLADNEGA PROSTORSKEGA RAZVOJA OBČINE

10. člen

Pomembnejši skupni interesi in cilji prostorskega razvoja Občine Mokronog-Trebelno so:

1. zagotavljanje površin za skladen in trajnostni dolgoročni prostorski razvoj naselij, za potrebe zaposlitve in bivanja,
2. zagotavljanje površin za razvoj občinskega središča z območji zaposlitve (proizvodne in obrtne dejavnosti, storitve, dejavnosti prometa, trgovina), krepitvijo centralnih dejavnosti, površinami za bivanje,
3. zagotavljanje površin za razvoj lokalnega središča s krepitvijo centralnih dejavnosti in površin za bivanje,
4. zagotavljanje površin in drugih pogojev za razvoj gospodarskih dejavnosti in drugih oblik zaposlitve,
5. zagotavljanje površin in drugih pogojev za turistični razvoj, športa in rekreacije ter z njimi povezanih spremljajočih dejavnosti,
6. spodbujanje stanovanjske gradnje z istočasnim zagotavljanjem ustreznih javnih površin in javne infrastrukture za zadovoljevanje lokalnih stanovanjskih potreb,
7. razvijanje ustreznih sistemov mešane rabe prostora v vaških naseljih s ciljem ohranjanja poselitve na podeželju in spodbujanja razvoja dopolnilnih dejavnosti,
8. varovanje vodnih virov,
9. spodbujanje prenove trškega in vaških jeder ter drugih območij skladno z vrednotami ohranjanja kulturne dediščine,
10. razvijanje kolesarskih, peš in drugih daljinskih rekreacijskih povezav med posameznimi območji aktivnosti (kulturnih, športno-rekreacijskih, izobraževalnih, upravnih, stanovanjskih itd.)

11. izboljšanje prometnih povezav in umirjanje prometa v jedrih naselij,
 12. izboljšanje komunalne urejenosti naselij in celovita infrastrukturna ureditev novih območij poselitve,
 13. izboljšanje bivalnih in delovnih razmer,
 14. izboljšanje urejenosti javnih površin naselij in njihove opreme,
 15. zagotavljanje ustreznih javnih površin za različno javno rabo,
 16. vključevanje v regionalne razvojne projekte,
 17. ohranjanje posamične poselitve in sanacija razpršene gradnje.
- Cilji občine v urejanju prostora z vidikov varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, zaščite in reševanja ter obrambe so:
17. razmeščanje dejavnosti v prostor izven območij potencialnih žarišč,
 18. ustrezno upravljanje primarnih dejavnosti v nevarnih in ogroženih območjih ter nadzorovanje aktivnosti, ki lahko povzročajo naravne in druge nesreče,
 19. zagotavljanje ustreznih prostorskih rešitev za zmanjševanje posledic morebitnih nesreč v naseljih, ki so ogrožena zaradi poplav, erozije, plazov, potresov in požarov.

2.3 ZASNOVA PROSTORSKEGA RAZVOJA OBČINE

11. člen

Zasnova prostorskega razvoja Občine Mokronog-Trebelno je prikazana na karti 1.

12. člen

(prednostna območja za razvoj poselitve in razvoj dejavnosti)

Prostorski razvoj občine Mokronog-Trebelno je načrtovan relativno zmerno, a dolgoročno. Večje poselitvene površine in površine za razvoj dejavnosti so načrtovane v naseljih Mokronog, Puščava in Martinja vas, vse za potrebe širšega gravitacijskega območja. Načrtovanje stavbnih zemljišč obsega pretežno dopolnjevanje in zaokroževanje obstoječih poselitvenih območij za krajevne potrebe ter zmanjševanje stavbnih zemljišč zaradi neugodnega terena za graditev.

Prednostna razvojna območja so:

- v naselju Mokronog: površine za razvoj centralnih dejavnosti in družbeno infrastrukturo (osnovno izobraževanje, komunalne dejavnosti, gasilski dom), površine za organizirano gradnjo stanovanjskih hiš, površine za gospodarske dejavnosti ter javne površine za oddih, šport in rekreacijo;
- v naseljih Puščava in Martinja vas: površine za razvoj gospodarske cone, površine za razvoj trgovine in drugih storitev;
- v naseljih Slepšek in Beli Grič površine za organizirano gradnjo stanovanjskih hiš;
- v naselju Trebelno površine za organizirano gradnjo stanovanjskih hiš;
- v naselju Radna vas za gradnjo počitniškega naselja.

13. člen

(omrežje naselij, z vlogo in funkcijami naselij)

Omrežje naselij v občini Mokronog-Trebelno tvorijo funkcijski tipi naselij:

- **Občinsko središče z dejavnostmi:** upravne funkcije lokalne ravni in nekatere funkcije upravne enote, oskrbne in storitvene dejavnosti lokalnega merila, predšolsko varstvo, osnovno izobraževanje, glasbena šola, drugo izobraževanje, knjižnica, zdravstveni dom, lekarna, dom za starejše občane, prostori za kulturne dejavnosti.
Občinsko središče je naselje Mokronog. Razvijalo se bo kot občinsko središče in krepilo svojo vlogo v omrežju naselij. Sedanje funkcije se bodo dopolnjevale z novimi dejavnostmi in krepile v smislu kakovosti in turistične ponudbe.
- **Lokalno središče ožjega pomena z dejavnostmi:** osnovna oskrba, predšolsko varstvo, osnovno izobraževanje, prostor za kulturne dejavnosti.
Lokalno središče je naselje Trebelno v Raduljskem hribovju. V naselju se bodo sedanje funkcije dopolnjevale z novimi dejavnostmi in krepile v smislu kakovosti.
- **Druga naselja:** podeželska, vaška naselja s pretežno kmetijsko oz. gozdarsko dejavnostjo v okviru kmečkih gospodarstev.

Druga naselja so: Beli Grič, Bitnja vas, Bogneča vas, Brezje pri Trebelnem, Brezovica pri Trebelnem, Bruna vas, Cerovec pri Trebelnem, Češnjice pri Trebelnem, Cikava, Čilpah, Čužnja vas, Dolenje Laknice, Dolenje Zabukovje, Drečji vrh, Gorenja vas pri Mokronogu, Gorenje Laknice, Gorenje Zabukovje, Gorenji Mokronog, Hrastovica, Jagodnik, Jelševac, Križni Vrh, Log, Maline, Martinja vas pri Mokronogu, Mirna vas, Most, Ornuška vas, Ostrožnik, Podturn, Pugled pri Mokronogu, Puščava, Radna vas, Ribjek, Roje pri Trebelnem, Slepšek, Srednje Laknice, Štatenberk, Sv. Vrh, Velika Strmica, Vrh pri Trebelnem.

Druga naselja v občini se predvsem notranje razvijajo in dopolnjujejo za potrebe krajevnega prebivalstva. Razvija se predvsem dopolnilne dejavnosti in storitve ter krepí naselja v smislu kakovosti.

Na celotnem območju občine se preprečuje praznjenje naselij s poudarkom na ohranjanju kmetijstva z dopolnilnimi dejavnostmi, razvoju turizma v povezavi z naravno in kulturno dediščino ter razvoju krajevnih posebnosti oziroma lokalno tipičnih obrtnih dejavnosti.

15. člen

(temeljne smeri prometnega povezovanja)

Prometne povezave regionalnega pomena potekajo v severovzhodnem delu občine po dolinah vodotokov Mirne in Laknice.

Državne (regionalne) ceste so Trebnje-Mirna-Mokronog-Sevnica in Mokronog-Škocjan. Cestne povezave lokalnega pomena so Mokronog-Trebelno-dolina Radulje in cestna povezava vzhod-zahod po dolini Radulje. Načrtovane so izboljšave regionalnih prometnih povezav. Občina si bo prizadevala za ureditev in izboljšanje prometnih razmer na lokalnih cestah ter za ureditev novih lokalnih cestnih povezav.

Železniška proga poteka po severnem delu občine in povezuje Trebnje in Sevnico. Železniško nakladališče in postajališče je v naselju Puščava. Občina si bo prizadevala za povečanje izkoriščenosti železniškega koridorja.

16. člen

(druga za občino pomembna območja)

Druga za občino pomembna območja so območja mineralnih surovin v Gorenjih Laknicah in na Ostrožniku.

Pomembna območja prepoznavnih naravnih vrednot v Občini Mokronog-Trebelno so doline reke Mirne in rečic Laknice ter Radulje.

Pomembna območja prepoznavnih ustvarjenih kvalitet so območja naselbinske dediščine v naseljih Mokronog in Trebelno.

17. člen

(Urbana središča, za katera se izdelava urbanistična zasnova)

Naselje Mokronog je urbano naselje, za katerega se izdelava urbanistična zasnova.

2.4 ZASNOVA GOSPODARSKE JAVNE INFRASTRUKTURE IN INFRASTRUKTURE DRUŽBENEGA POMENA

18. člen

Zasnova gospodarske javne infrastrukture in infrastrukture družbenega pomena je prikazana na karti 2.

19. člen

(skupne usmeritve za infrastrukturno urejanje)

Infrastrukturna omrežja se razvijajo v skladu s potrebami prostorskega in gospodarskega razvoja naselij. Območja z neustrezno ali zastarelo komunalno in energetske opremo se postopoma sanira in dopolnjuje, prednostno pa se izboljšuje v smeri preprečevanja onesnaženja in zmanjševanja obremenitev okolja, vpliva na zdravje ter vpliva na naravne vrednote in kulturno dediščino.

Na stavbnih zemljiščih, ki so načrtovana za bodoče - novo opremljanje ali preurejanje, je

potrebna predhodna celovita ureditev prometne, komunalne, energetske infrastrukture in telekomunikacij.

Pri poseganju v prostor je treba upoštevati varstvene pasove in pogoje upravljalcev gospodarske javne infrastrukture.

Infrastruktura omrežja naj se načrtuje izven varovanih območij narave ter habitatov ogroženih in zavarovanih rastlinskih vrst ter habitatnih tipov, ki se prednostno, glede na druge habitatne tipe, prisotne na območju RS, ohranjajo v ugodnem stanju.

V občini Mokronog-Trebelno je omogočen ustrezen in univerzalen dostop do družbene infrastrukture ter javnih površin.

20. člen

(zasnova družbene infrastrukture)

1. Za zagotavljanje dostopnosti in kakovosti do storitev splošnega in splošnega gospodarskega pomena se v občini Mokronog-Trebelno načrtujejo nova območja in objekti ter posodabljanje obstoječih objektov in območij družbene infrastrukture, kot so izobraževanje, vzgoja, šport in rekreacija, socialno varstvo, kultura, zdravstveno varstvo, javni prevoz, upravne, poštna in bančne storitve, s čimer se zagotavlja:
 - primerna, kakovostna, enakovredna, trajnostna in univerzalna dostopnost dobrin v omrežju naselij;
 - zmanjševanje razlik med območji in socialnimi skupinami prebivalstva;
 - višja kakovost bivanja;
 - podpora gospodarskemu razvoju.
2. Osnovne usmeritve za razvoj družbene infrastrukture so:
 - Mokronog se razvija kot središče družbene infrastrukture. Obstoječa družbena infrastruktura se nadalje krepi in razvija: osnovno izobraževanje, predšolsko varstvo, glasbena šola, knjižnica, kulturni dom, zdravstveni dom, dom za starejše občane, pokopališče, športno-rekreacijske površine. Gospodarske dejavnosti iz obstoječe gospodarske cone se preusmerjajo v cono v Puščavi, obstoječe površine pa se namenjajo malemu gospodarstvu, ki ne generira tovarnega prometa v jedru naselja.
 - V lokalnem središču ožjega pomena, v Trebelnem, se krepi in razvija: podružnična šola, pokopališče, večnamenski dom.

21. člen

(zasnova prometne infrastrukture)

Državne regionalne prometne povezave so Trebnje-Mirna-Mokronog-Sevnica in Mokronog-Škocjan. Načrtovana je izboljšava prehoda preko železnice (nadvoz pri Puščavi) in načrtovana je severna obvozna cesta Mokronoga.

Železnica Trebnje-Sevnica poteka po meji z občino Mokronog-Trebelno in po severnem delu občine ter predstavlja razvojni potencial občine. Železniško omrežje ostaja v obstoječem koridorju.

Lokalno prometno omrežje je v občini relativno dobro razvejano in večinoma kakovostno urejeno. V posameznih naseljih se za izboljšanje prometne dostopnosti in varnosti načrtujejo nove povezave in rekonstrukcije odsekov. Dosedanji, pogosto parcialni aditivni način širitve naselij je prerasel prvotno, tradicionalno zasnovo in zmogljivosti prometnega omrežja, ki ne ustreza več sedanjim potrebam. Zavedajoč se problemov v prostoru in dosedanjih procesov, se s tem prostorskim aktom nova poselitev načrtuje s sočasnim načrtovanjem prometnega omrežja, ki istočasno odpravlja nekatere težave sedanje prometne urejenosti. V povezavi z urejanjem novih razvojnih območij so zasnovane nove prometne povezave, ki so osnova za prihodnje urejanje teh območij.

V Mokronogu, Puščavi-Martinji vasi, Slepšku-Belem Griču in Trebelnem, kjer so načrtovana večja razvojna območja, se načrtuje celovito prometno omrežje, ki povezuje obstoječa in nova poselitvena območja v integralno povezano prometno omrežje.

Osnovne usmeritve za prometno urejanje v naseljih so:

- nove prometne povezave sočasno s širitvijo poselitve, širitev poselitve se opremlja s prometno infrastrukturo tako, da se pri tem izboljšuje tudi prometna dostopnost obstoječe poselitve, na katero se navezuje širitev,
- umirjanje prometa v naseljih,
- omejevanje motornega prometa v središčih naselij,
- urejanje mirujočega prometa na obrobju naselij oz. vaških jeder,
- ureditev kolesarskih poti in stez,
- ureditev novih avtobusnih postajališč.

V delih naselij z ohraneno stavbno kulturno dediščino se bodo prometne ureditve podrejale varstvenim ciljem in kakovostnim značilnostim kulturne dediščine. Za izboljšanje medkrajevne povezanosti za vse skupine prebivalstva si bo občina prizadevala vzpostaviti sodoben in učinkovit sistem javnega prometa (minibus, sistem na klic ...).

Občina si bo prizadevala kakovostno urediti postajališča in površine, ki so namenjene rekreaciji in turizmu (počivališča, razgledišča).

Z načrtovanjem in gradnjo nove ter vzdrževanje obstoječe prometne infrastrukture se bo z namenom povezanosti ekosistemov zagotavljalo ustrezne prehode za prostoživeče vrste.

Omrežje kolesarskih poti in pešpoti ter drugih rekreacijskih poti na območjih ohranjanja narave se bo prednostno načrtovalo po že obstoječih poteh ter ob upoštevanju pogojev in varstvenih usmeritev za ohranjanje zavarovanih območij, naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti.

Nove prometne povezave se v prostor umeščajo tako, da se praviloma izogibajo naravovarstveno pomembnih območij. Če pa to ni možno, se pri umeščanju ohranja povezljivost naravovarstveno pomembnih območij (kot npr. podhodi, nadvozi).

22. člen

(zasnova elektronskih komunikacij)

Občina bo podpirala izboljšave in nadaljnji razvoj telekomunikacij. S telekomunikacijskimi in drugimi sodobnimi sistemi elektronskih komunikacij se bo nadaljevalo opremljanje naselij, s ciljem omogočanja kakovostnejših in enakovrednejših pogojev za delo, izobraževanje ter bivanje.

23. člen

(zasnova energetske oskrbe)

Prostor občine je opremljen z omrežjem in napravami za oskrbo z električno energijo. Izveden je daljnovod Beričevo – Krško 2x400 kV. Razvoj gospodarstva in deloma tudi širitev poselitve terjajo posodobitev in izboljšavo elektro omrežja.

Načrtovan je daljnovod Trebnje-Mokronog-Sevnica 2x110 kV, ki na krajšem odseku prečka severni del občine. V smeri jug-sever se planira tudi 2x400 kV - vzkanje Hudo.

V načrtu razvoja omrežja od leta 2019 do leta 2028 je predvidena izgradnja transformatorskih postaj v Dolenjih Laknicah in v Ostrovcu.

Usmeritve za energetske vire, omrežje in naprave so:

- oskrba z električno energijo se bo dopolnjevala in izboljševala v skladu z razvojem poselitve, lokalno omrežje se postopno ureja podzemno (v kabelski kanalizaciji),
- občina si bo prizadevala za izkoriščanje obnovljivih virov energije, geotermalne energije, biomase in drugih oblik energije,
- v strnjenih in medsebojno povezanih poselitvenih območjih se bodo uveljavljali lokalni energetske sistemi, tudi z uporabo obnovljivih virov energije: sončna energija (kot so: sončni prejemniki za pripravo tople vode in sončne celice za proizvodnjo električne energije - fotovoltaike), energija vetra (vetrnice), bioplin, lesna biomasa in lokalni energetske sistemi daljinskega ogrevanja, prednostno z napravami za soproizvodnjo toplotne in električne energije,
- občina se bo zavzemala za izrabo večjih strešnih površin za zbiralnike sončne energije, predvsem v območjih gospodarskih dejavnosti in na gospodarskih poslopih, razen v območjih varstva kulturne dediščine,
- na območjih redkejšje poselitve se uveljavljajo lokalni obnovljivi viri energije,
- občina bo spodbujala lokalno energetske in komunalno samozadostnost naselij,
- umeščanje objektov in vodov v prostor se na območjih naravnih vrednot in območjih

biotske raznovrstnosti načrtuje tako, da se zagotavlja ohranjanje njihovih lastnosti; vodi pa se praviloma izvajajo podzemno,

- nadzemni daljinski vodi se praviloma izogibajo vidno izpostavljenim območjem, kot npr. vrhovom, grebenom, izjemnim krajinam;
- pri gradnji nadzemnih vodov se zagotovijo za ptice varni vodi z namenom preprečevanja trkov z žicami daljnovodov.

24. člen

(zasnova oskrbe z vodo)

Vodovodno omrežje v občini je pretežno dobro urejeno. Obstoječe omrežje se bo postopno obnavljalo in dograjevalo v celovit sistem oskrbe z vodo. Za nova razvojna območja se sočasno s poselitvijo načrtuje tudi oskrba z vodo.

Občina načrtuje dograditev obstoječega vodovodnega omrežja z novimi povezavami in zaokrožitvami omrežja.

Občina bo nadalje varovala območja varstva obstoječih in potencialnih vodnih virov ter izboljševala vodovodno omrežje.

Za nova razvojna območja se sočasno s poselitvijo načrtuje tudi oskrba s pitno vodo in deževnico kot virom za sanitarno ter tehnološko vodo. Zbiranje in raba padavin je usmeritev za novogradnje za gospodarske ter stanovanjske namene.

25. člen

(zasnova odvajanja in čiščenja odpadnih vod)

Obstoječe odvajanje odpadnih voda je izvedeno v mešanem sistemu in v relativno majhnem obsegu.

Odvajanje in čiščenje odpadnih voda je zasnovano s čistilno napravo za naselja v dolinskem delu občine in z več manjšimi lokalnimi sistemi.

Čiščenje odpadnih voda za dolinski del poselitve se lahko izvede tudi na več lokacijah, glede na racionalnost izvedbe omrežja in lokacije čistilne naprave, tako da se sistem v celoti izvede z več manjšimi lokalnimi sistemi odvajanja in čiščenja.

Območja manjših naselij in zaselkov se lahko opremljajo tudi z biološkimi in rastlinskimi ČN.

Usmeritve za odvajanje in čiščenje odpadnih vod so:

- zagotovitev čiščenja odpadnih voda, prednostno za večja in strnjena naselja,
- dograditev omrežja za odvajanje odpadnih vod, prednostno na območjih brez urejenega omrežja ter obnova obstoječega omrežja,
- ureditev čiščenja odpadnih vod z izgradnjo malih čistilnih naprav (biološke in rastlinske čistilne naprave) za posamično poselitev in poselitvena območja, ki so oddaljena od zbiralnikov odpadnih vod,
- sanacija obstoječega in ureditev novega odvodnjavanja meteornih vod iz utrjenih javnih površin,
- ustrezno ukrepanje za zmanjševanje odtoka z urbanih površin in ukrepi za omejevanje izlita komunalnih in padavinskih vod, kot npr. zatratitve, travne plošče, suhi zadrževalniki) za zadrževanje padavinskih vod pred iztokom v površinske odvodnike.

26. člen

(zasnova ravnanja z odpadki)

Usmeritve za ravnanje z odpadki so:

- spodbujalo se bo selektivno zbiranje trajnih odpadkov na izvoru njihovega nastanka (stanovanjskih objektih, kmetijah, poslovnih in proizvodnih objektih ...),
- vzpostavljen bo sistem zbiranja in odvoza odpadkov po naseljih z ekološkimi otoki ter z drugimi oblikami urejenega ločevanja in zbiranja odpadkov,
- spodbujalo se bo kompostiranje in dispozicija razgradljivih odpadkov manjših količin na njihovem izvoru s hišnimi kompostniki,
- odstranjevala se bodo nelegalna odlagališča odpadkov in izvajali ukrepi za preprečevanje novih nelegalnih odlagališč,
- vzpostavljen bo zbirni center za ločene frakcije komunalnih odpadkov.

Občina bo sodelovala z občino Trebnje pri skupnem urejanju regijskega Centra za ravnanje z

odpadki (Deponija Globoko).

27. člen

(zasnova infrastrukturnega opremljanja vinogradniških območij in posameznih zaselkov v gričevnatem delu)

Vinogradniška območja so primarno namenjena vinogradništvu oz. sadjarstvu, ki se v zadnjem obdobju opušča. Izjemoma je v vinogradniških območjih prisotno stalno bivanje, kmetije in vinogradniški turizem.

Občina bo vinogradniška območja in zaselke le delno infrastrukturno opremljala oz. z nekoliko nižjim standardom kot to velja za naselja. Infrastrukturno opremljanje se bo prilagajalo fizični in ekonomski zmožnosti občine.

2.5 PREDNOSTNA OBMOČJA ZA RAZVOJ DEJAVNOSTI, POMEMBNIH ZA OBČINO IN POGOJI ZA OHRANJANJE POSAMIČNE POSELITVE

2.5.1 Okvirna območja naselij in območij posamične poselitve

28. člen

Prednostna območja za razvoj dejavnosti, pomembnih za občino, in pogoji za ohranjanje posamične poselitve so prikazana na karti 3.

29. člen

(ureditvena območja naselij)

Avtohtoni poselitveni vzorec v občini Mokronog-Trebelno je heterogen in ga sestavljajo gručasta naselja v ravninskem delu, posamična poselitve s posameznimi zaselki v gričevnatem oz. hribovitem delu in v vinogradniških območjih.

Ureditvena območja naselij Beli Grič, Bitnja vas, Brezje pri Trebelnem, Bruna vas, Cerovec pri Trebelnem, Češnjice pri Trebelnem, Čužnja vas, Dolenje Zabukovje, Gorenje Laknice, Hrastovica, Jagodnik, Log, Martinja vas pri Mokronogu, Mokronog, Most, Ornuška vas, Ostrožnik, Puščava, Radna vas, Ribjek, Slepšek, Sv. Vrh, Trebelno, Velika Strmica tvorijo površine stavbnih zemljišč in površine primarne rabe, ki so zaradi lege povezana z naseljem ali pa je na njih predviden razvoj z dopolnitvami za potrebe lokalnega prebivalstva.

V območje z urbanistično zasnovno so zajete površine prostorskega razvoja vodilnega naselja v občini, Mokronoga.

Notranje se razvijajo vaška naselja, ki še nadalje ohranjajo značilen preplet kmetij, bivanja, storitev in drugih dejavnosti, dejavnosti turizma in drugih dopolnilnih dejavnosti. Ta naselja se dopolnjuje glede na lokalne potrebe.

Novejši/povojni razvoj je začel spreminjati avtohtoni poselitveni vzorec. Stopnja spreminjanja je v posameznih območjih različna, na kar so vplivali geografska lega, oblikovanost terena, razvoj prometnega omrežja in gospodarstva ter možnosti zaposlitve.

30. člen

(območja posamične poselitve in pogoji za njeno ohranjanje)

1. Na Dolenjskem in tudi v občini Mokronog-Trebelno je značilna svojevrstna poselitev v vinogradniških območjih. Nastanek vinogradniške krajine z zidanicami kot kmetijskimi pomožnimi objekti in manjšimi vinogradi je preoblikoval krajino z naselji ter zaselki v pretežno gozdni krajini. Posledica je povečanje prebivalstva in stalne naselitve v vinogradniških območjih ter neurejenost komunalnega omrežja.

Območja posamične poselitve so določena z vinogradniškimi območji.

Posamična poselitev je določena tudi za posamezne kmetije in manjše zaselke v hribovitem delu.

2. Na območjih, kjer je posamična poselitev opredeljena kot avtohtoni poselitveni vzorec, se obstoječe gradnje ohranjajo, oblikovno in funkcionalno nadgrajujejo ter komunalno opremijo. Možna je gradnja novih objektov z enako ali združljivo namembnostjo glede na tipološke, morfološke in programske značilnosti območja posamične poselitve. S tem se

- zagotavljajo zadostne površine za gradnjo in za potrebne okoljsko sprejemljive dejavnosti v obsegu, ki je za ohranjanje avtohtone poselitve potreben.
3. Pri načrtovanju objektov se upošteva vzorec obstoječe razporeditve objektov, velikost objektov ter s tem ohranja in razvija kulturno krajino.
 4. Obstoječa posamična poselitev se lahko vključi v naselje ali opredeli kot novo naselje ali kot posebno zaključeno območje, kjer je to urbanistično in krajinsko sprejemljivo ter kjer se to sklada z drugimi ureditvenimi območji.
 5. Vinogradniška območja, ki so določena s tem prostorskim aktom, se prednostno namenjajo primarni rabi in spremljajočim oz. pomožnim objektom za kmetijstvo (zidanice, kleti). V teh območjih naj se ne bi povečevale obremenitve okolja in prostora. Spreminjanje objektov za občasno bivanje v objekte za stalno bivanje je načeloma dopustno, vendar je pri tem treba upoštevati tradicionalno tipologijo gradnje, skladnost z gabariti obstoječih kvalitetnih objektov ter prostorske in okoljske omejitve (strmina, plazljivost, možnosti opremljanja z gospodarsko infrastrukturo ipd.).
 6. Nadalje naj se vzdržuje redka poseljenost in velik delež nepozidanih - kmetijskih in zelenih površin.
 7. Občina bo pod naslednjimi pogoji ohranjala posamično poselitev:
 - omejuje se nova posamična poselitev, ki funkcionalno ni povezana z obstoječo razen, kadar se več manjših skupin posamične zazidave lahko zaokroži v večjo gručo in se s tem dosega racionalnejšo infrastrukturno ureditev,
 - zidanice se pogojno spreminjajo v sekundarna in stalna bivališča, pri čemer se mora viden vinogradniške krajine ohranjati (drobna parcelacija, majhni objekti vzdolž prometnic, objekti z enostavnimi tlorisi in dvokapnimi strehami, uporaba nevpadljivih materialov in barv, omejeno število pomožnih objektov ipd.).

31. člen

(usmeritve za razvoj naselij)

Občina bo pri nadaljnjem razvoju in urejanju v prostoru:

1. podpirala strnjenost poselitve, tako da bo:
 - poselitev usmerjala v obstoječa naselja ter spodbujala prenavljanje in dopolnjevanje stavb v okviru obstoječih poselitvenih površin,
 - širitev naselij izvajala z dopolnjevanjem in zaokroževanjem na njihovem robu,
 - preprečevala zlivanje naselij in vzdolžno razpotegnjeno gradnjo ob komunikacijah,
 - omogočala prostorske pogoje za ohranjanje kmetijstva v hribovitih območjih in na območjih, ki so bolj oddaljena od strnjenih naselij, v skladu z usmeritvami za ohranjanje kvalitet kulturne krajine.
2. Podpirala ohranjanje kvalitet kulturne krajine, tako da bo:
 - s prostorskimi izvedbenimi akti določila merila in pogoje za oblikovanja posegov v prostor iz urbanističnega in arhitekturnega vidika,
 - varovala krajinsko zaključena in s posegi še nenačeta območja pred novimi posegi,
 - zagotavljala razvoj kmetijstva v vinogradniških območjih za potrebe razvoja vinogradništva in vinogradniškega turizma,
 - varovala obvodni prostor pred neskladnimi posegi in ga namenjala javni rabi (rekreaciji),
 - ohranjala kvalitetna kmetijska zemljišča za primarno rabo.
3. Zagotavljala skladno namensko rabo prostora, tako da se bodo:
 - s prostorskimi izvedbenimi akti določila takšna merila in pogoji glede dopustnih vrst dejavnosti za posamezno rabo površin, da bodo zagotovljeni preplet bivanja, dela ter turističnega razvoja,
 - dejavnosti na primeren nekonflikten način usmerjale v prostor, predvsem proizvodne dejavnosti tako, da se ne poveča obremenjenost s hrupom v stanovanjskih objektih;
 - dejavnosti, ki imajo prekomerne vplive na sosednja območja, usmerjale v območja, kjer ti vplivi ne bodo negativno vplivali na bivanje in razvoj drugih dejavnosti,
 - za dejavnosti z večjimi vplivi na okolje in potrebami infrastrukturnega opremljanja iskale možnosti v območjih za gospodarske dejavnosti ter na medobčinski ravni.

4. Izboljševala infrastrukturno opremljenost naselij, tako da bo:

- opremljala načrtovana stavbna zemljišča in izboljševala obstoječo infrastrukturno opremljenost naselij,
- opremljala vinogradniška in nekatera oddaljena območja posamične poselitve, kjer so pogoji opremljanja zahtevni, z reducirano stopnjo infrastrukturne opremljenosti,
- zagotovila varovanje prometnih koridorjev za izboljšavo notranjih prometnih povezav,
- spodbujala omejevanje motornega prometa v jedrih naselij ter ureditev javnih parkirišč na obrobju.

5. Omejevala posege, ki bi predstavljali povečevanje obremenitev okolja:

- nastajanje nove posamične poselitve,
- povečevanje obremenitev sedanje problematične prometne in druge infrastrukture,
- spreminjanje pomožnih objektov v sekundarna bivališča,
- spreminjanje sekundarnih bivališč ter pomožnih objektov za kmetijstvo v stalna bivališča (stanovanja) v vinogradniških območjih in drugih območjih posamične poselitve, kjer ni možnosti za zagotovitev ustrezne infrastrukturne opremljenosti oziroma kjer so prostorske razmere neprimerne (strmina, plazljivost ipd.).

32. člen

(usmeritve za razvoj dejavnosti po naseljih)

Dejavnosti se bodo usmerjale v prostor v skladu z osnovno in podrobno namensko rabo površin. V Mokronogu se načrtuje razvoj dejavnosti v skladu s funkcijo naselja kot občinskega središča, predvsem pa razvoj centralnih dejavnosti.

Na Trebelnem se načrtuje razvoj dejavnosti v skladu s funkcijo naselja kot lokalnega središča, predvsem pa razvoj centralnih dejavnosti.

Ob državni cesti Trebnje-Mirna-Mokronog-Sevnica in železnici Trebnje-Sevnica na Puščavi se načrtuje razvoj gospodarskih dejavnosti. V medobčinsko gospodarsko cono Bistrica-Puščava se povežeta območje opuščene vojaškega območja Bistrica v Občini Šentrupert in območje gospodarske cone Puščava v Občini Mokronog-Trebelno.

Razvoj turizma se načrtuje s preobrazbo območja opuščene farne v Martinji vasi pri Mokronogu, z oživitvijo projekta Makronovo, z nadaljnjim razvojem turizma na posestvu Pule na Drečjem vrhu in z razvojem eko naselja ob Radni vasi.

Razvoj športnih in rekreacijskih dejavnosti se načrtuje v območjih naselij Mokronog, Trebelno, Drečji vrh in Pugled pri Mokronogu. Občina bo zagotavljala površine in ureditve za kvalitetno preživljanje prostega časa za različne skupine uporabnikov tudi na drugih primernih lokacijah v občini. Novi rekreacijski – zeleni koridorji se lahko vzpostavijo ob novih prometnicah.

V vaških naseljih se načrtuje manjše širitve stavbnih zemljišč oz. dopolnjevanje poselitve za lokalne potrebe prebivalstva.

Vaška naselja še nadalje ohranjajo značilen preplet kmetij, bivanja, storitev in drugih dejavnosti, dejavnosti turizma in drugih dopolnilnih dejavnosti. Dejavnosti, ki imajo prekomerne vplive ali generirajo prekomeren promet in presegajo skladnost merila posameznega naselja, se usmerjajo v območja za proizvodne in gospodarske dejavnosti.

34. člen

(urbanistično oblikovanje naselij)

Osnovno oblikovalsko vodilo je ohranjanje identitete kulturne krajine, trškega jedra in vaških jeder.

Urbanistično oblikovanje naselij naj sledi zasnovam gručastih naselij v ravninskem delu in zasnovam naselij z zaselki v gričevnatem delu.

Stanovanjska območja nove stanovanjske zazidave, območja za gostinstvo, turizem in proizvodne ter gospodarske dejavnosti imajo lahko svobodnejše oblikovanje. Za športno-rekreacijske površine se dopušča svojstveno oblikovanje objektov z nizkimi vertikalnimi gabariti.

Pri urejanju novih poselitvenih območij naj se zagotavljajo zadostne površine za prometno ureditev vključno s površinami za peš in kolesarski promet, javnimi zelenimi površinami ter otroškimi igrišči. Spodbuja akcije, aktivnosti in investicije s področja trajnostne mobilnosti.

35. člen

(območja, za katera se bo izvajala celovita prenova)

Občina si bo skupaj z ministrstvom, pristojnim za kulturo, prizadevala za ohranitev kulturnih spomenikov v občini. Prav tako si bo občina prizadevala za ohranjanje kakovostnih prvin kulturne dediščine, ki jih bo uveljavljala s prostorskimi akti in z drugimi spodbujevalnimi ukrepi. Varstvo arheoloških najdišč bo občina zagotavljala z ohranjanjem in-situ in s preprečevanjem posegov vanje.

S podrobnejšimi prostorskimi izvedbenimi pogoji se bodo urejala območja v jedru Mokronoga in območja v jedru Trebelnega.

Občina bo nadaljevala s kakovostno prenovo osrednjih javnih prostorov naselij in istočasnim umirjanjem prometa.

36. člen

(razvoj kmetijskih gospodarstev)

Občina bo omogočala prostorske možnosti za razvoj in preselitve perspektivnih kmetijskih gospodarstev, ki bodo omogočale bolj funkcionalno obratovanje in razvoj kmetije, ob upoštevanju veljavnih področnih predpisov.

2.6 ZASNOVA ZELENEGA SISTEMA

38. člen

Zasnova zelenega sistema je prikazana na karti 4.

39. člen

(usmeritve za razvoj v krajini)

1. Kmetijstvo:

Pridelovalne razmere in naravne danosti so v območju občine Mokronog-Trebelno za kmetijstvo omejene. Kmetijsko pridelavo in obdelavo pa dodatno omejuje velika razdrobljenost kmetijskih zemljišč.

Usmeritve za kmetijstvo so: spodbujanje kmetijske dejavnosti, predvsem ekološke pridelave, sadjarstva in vinogradništva, živinoreje ter spodbujanje lokalne samooskrbe s hrano s tradicionalnimi načini pridelave in predelave, bo ohranjalo značilno kulturno krajino Dolenjske.

Občina si bo z različnimi ukrepi prizadevala preprečevati zaraščanje kmetijskih zemljišč ter ohranjati in razvijati kmetijsko dejavnost. Občina bo omogočala prostorske širitve kmetij in razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah ter spodbujala izvajanje programov ali ukrepov okviru strategij lokalnega razvoja.

Strateška območja za kmetijstvo in pridelavo hrane predstavljajo potencialna območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč.

Pri izvajanju agrarnih operacij se bo ohranjalo lastnosti zaradi katerih ima območje status naravne vrednote in biotske raznovrstnosti (ekološko pomembno območje, območje Natura 2000).

2. Gozdarstvo:

Občina bo spodbujala gozdarstvo, lesno proizvodnjo in lesno predelavo, tudi v funkciji preprečevanja erozije. Spodbujala se bo tudi ureditev primernih mest za deponiranje lesa in dostopnih poti.

Pri načrtovanju prostorskih ureditev na območjih gozdov, kot npr. gozdne prometnice, rekreacijske poti, razgledišča idr., in krčitvah gozdov se bo zagotavljalo varstvo zavarovanih območij, naravne vrednote in ohranjanje biotske raznovrstnosti, zlasti na ekološko pomembnih območjih in posebnih varstvenih območjih.

V območjih koridorjev ogroženih vrst in v območjih, ki omogočajo gensko povezanost njihovih populacij, se bo ohranjalo gozdove (in druge oblike naravnih prvin) v čim bolj naravnem stanju.

3. Turizem:

Za turistične namene se razvijajo tudi vinogradniška območja v občini v naseljih: Beli Grič, Bogniča vas, Brezje pri Trebelnem, Brezovica pri Trebelnem, Cikava, Češnjice pri Trebelnem, Čilpah, Čužnja vas, Dolenje Laknice, Drečji vrh, Gorenji Mokronog, Gorenja vas pri Mokronogu, Gorenje Laknice, Gorenje Zabukovje, Jagodnik, Križni Vrh, Maline, Mirna vas, Ostrožnik, Pugled pri Mokronogu, Radna vas, Srednje Laknice, Sv. Vrh, Velika Strmica in Vrh pri Trebelnem.

V območjih z naravnimi kakovostmi se načrtuje takšne oblike turizma, ki ne povzročijo množične obiskanosti. V teh območjih se načrtuje takšne dejavnosti, za katere praviloma ni potrebna gradnja dodatne ali nove javne infrastrukture.

4. Rekreacija in šport:

Rekreacija se poleg območij, določenih za rekreacijo in šport, usmerja tudi v naravno okolje, kjer za te namene niso potrebne zahtevne prostorske ureditve. Rekreacija v naravnem okolju se usmerja tudi v gozdni prostor, kjer se urejajo predvsem rekreacijske poti. V naseljih ali na robovih naselij se urejajo povezovalni zeleni pasovi, ki imajo lahko tudi ločevalno funkcijo z namenom preprečevanja zlivanja naselij ali zmanjševanja škodljivih vplivov na okolje.

V obvodnem pasu vodotokov, ki imajo na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave poseben status, se lahko načrtuje takšna oblika rekreacije v naravnem okolju, za katero ni potrebna gradnja dodatne oz. nove infrastrukture.

5. Mineralne surovine:

- Na območju občine je država podelila rudarsko pravico za gospodarsko izkoriščanje mineralnih surovin na pridobivalnem prostoru kamnoloma Dolenje Laknice. Raziskovanje mineralnih surovin je dopustno na celotnem območju občine. Nove prostorske ureditve za namene rabe naravnih dobrin se lahko načrtujejo za perspektivna nahajališča. Za namen izkoriščanja mineralnih surovin je treba sprejeti občinski podrobni prostorski načrt (OPPN). Neperspektivna nahajališča in opuščena območja izkoriščanja se sanirajo.

6. Vode:

Dejavnosti je treba usmerjati izven območij podtalnice in virov pitne vode oziroma njihovo izvajanje prilagoditi tako, da ne bodo predstavljale nevarnosti za njihovo onesnaževanje. Na erozijsko ali plazovito ogroženih območjih se pred posegom v prostor zagotovi ustrezne protierozijske ukrepe.

Upravljanje z vodami in vodnimi viri mora biti celovito in celostno, kar pomeni, da se vode in obvodni prostor usklajeno in trajnostno uporablja za različne namene in dejavnosti ob sočasnem zagotavljanju njihovega varstva. Upravljanje mora biti takšno, da se ohranja kakovostno stanje voda, obrežna zarast ter varstvo rib in njihovih habitatov.

Pri rabi voda za oskrbne, gospodarske, kmetijske in druge namene se upošteva njihov hidrološki značaj, vodnatost in druge značilnosti za trajno zagotavljanje njihovega kakovostnega kemijskega in ekološkega stanja ter krajinskega in ekološkega pomena.

Usmeritve za vode so: na priobalnih zemljiščih se ohranjata nepozidanost in javna dostopnost, zato se prostorske ureditve in dejavnosti, ki niso vezane na vodo, umešča izven območij, kjer je voda stalno ali občasno prisotna, ter v ustreznem odmiku. Pri določitvi območij voda oz. območij celinskih voda je treba dosledno upoštevati dejansko stanje. Za zagotavljanje ustrezne oskrbe s pitno vodo se varuje vse obstoječe in potencialno pomembne vodne vire ter spodbuja varčno in smotrno rabo pitne vode.

Ustrezna pretočnost površinskih voda se zagotavlja z vzdrževanjem in rekonstrukcijo melioracijskih kanalov, izboljšanje kakovosti podtalnice pa s celostno ureditvijo odvajanja odpadnih vod.

Vodna infrastruktura se načrtuje tako, da se omogoča delovanje naravnih procesov na vodah in ob njih.

40. člen

(usmeritve za območja za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, območja zaščite in reševanja)

Občina si bo prizadevala za oblike poselitve in kakovostne prometne koridorje, ki zagotavljajo večje možnosti za varnost pred naravnimi in drugimi nesrečami ter omogočajo intervencijo v izrednih razmerah.

Občina bo varovala poplavna območja pred posegi, ki bi zmanjševali sposobnost retenzijskih

površin. Poplavno ogroženost bo preprečevala tudi tako, da se bo na pomembnejših vodotokih, ki še niso regulirani, ohranjalo obstoječo dinamiko vode in poplavljanja ter zagotavljal čim bolj naraven potek strug. Poplavno varnost bo zagotavljala z ustreznim načrtovanjem premostitev voda in gradenj na vodnem ter priobalnem zemljišču, ki ne bodo poslabšali stanja voda in vodnega režima.

Prav tako bo občina omejevala poseganje v erozijska in plazovita območja. Za obstoječa poselitvena območja na erozijsko ali plazovito ogroženih površinah se zagotovi ustrezne protierozijske ukrepe. Novih posegov na erozijsko in plazljivo ogrožena območja se praviloma ne načrtuje.

Na območjih, ki so ogrožena zaradi dejavnosti (proizvodnja, skladiščenje in transport), je treba upoštevati in izvajati vse varnostne ukrepe za preprečitev ter zmanjšanje morebitnih posledic in da se omogoči zaščita, reševanje in pomoč.

Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami se izvaja v skladu z načrtom zaščite in reševanja, izdelanim na podlagi ocene ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Območje občine Mokronog-Trebelno je ogroženo z naslednjimi nesrečami: poplave, požari, suša, zemeljski plazovi, erozija, neurje, potres, prometne nesreče, kužne bolezni, železniške in letalske nesreče.

Območje ob reki Mirni je v ravninskem SZ delu občine občasno poplavljen, vendar poplave ne ogrožajo poselitvenih območij.

Občina Mokronog-Trebelno je požarno manj ogroženo območje.

Na območju občine Mokronog-Trebelno so možne vse oblike in vrste železniških nesreč. V železniškem prometu vozijo potniški in tovorni vlaki, med njimi so tudi prevozi nevarnih snovi.

Za potrebe zaščite in reševanja so predvidena naslednja območja:

- za evakuacijo prebivalstva so predvidene javne poti in območja varnih ter dostopnih delov naselij kot so športna igrišča in večje javne površine, trgi in parkirišča,
- za pokop ljudi: obstoječa pokopališča z bližnjo okolico,
- za deponijo ruševin: pridobivalni prostor kamnolom Ostrožnik,
- za kontaminirane odpadke: centralno odlagališče Globoko.

Območja za dekontaminacijo ljudi, živali, opreme in tehnike, območja evakuacijskih zbirališč, območja za urejanje začasnih bivališč, za skladiščenje opreme in sredstev za zaščito in reševanje se načrtujejo v skladu z načrtom civilne zaščite.

V občini Mokronog-Trebelno ni območij možne izključne rabe za potrebe obrambe.

41. člen

(usmeritve za prilaganje na podnebne spremembe)

Občina si bo prizadevala izvajati ukrepe za prilagajanje na podnebne spremembe in za blaženje učinkov podnebnih sprememb za načrtno zmanjševanje ranljivosti in povečevanje odpornosti na zaznane ter pričakovane vplive podnebnih sprememb, ki so pričakovane na njenem območju, in sicer: večje število vročih dni ter večja pogostost in jakost izjemnih padavin.

Občina bo pri razporejanju dejavnosti in umeščanju objektov v prostor skrbela, da bodo odporni na podnebne spremembe in njihove posledice, kot so poplave, suše in vročinski valovi. Obenem pa bo spodbujala akcije, aktivnosti in investicije s področja trajnostne mobilnosti, s čimer bo pripomogla k prilagajanju in blaženju podnebnih sprememb.

2.6.1 Posebna območja, kjer se ohranjajo in razvijajo prepoznavne kvalitete in vrednote prostora, pomembne z vidika krajinskih ter urbanističnih in arhitekturnih značilnosti

42. člen

Območje občine Mokronog-Trebelno sodi zaradi vrednot kulturne krajine med posebna območja, kjer se skrbno ravna pri ohranjanju in razvijanju prepoznavnih kvalitet prostora. Za kulturno krajino Dolenjske je značilen preplet njivskih, travniških in gozdnih površin, ki se sklada z gručasto poselitvijo v vasicah z dominantnimi zvoniki in z vinogradi na pobočjih z značilnimi zidanicami, razporejenimi vzdolžno po slemenih. Za ohranjanje identitete in kakovostnih značilnosti je pomembno ohranjanje in razvoj primarnih dejavnosti, ki soustvarjajo

kulturno krajino.

Posebni lokaciji, ki sta pomembni z vidika urbanističnih in arhitekturnih značilnosti naselbinske dediščine, sta trško jedro Mokronoga in vaško jedro Trebelnega.

Posebno območje je tudi Melioracijsko območje Jeseniščica na severu občine, ki služi osuševanju kmetijskih zemljišč.

43. člen

(usmeritve za območja ohranjanja narave)

Območja ohranjanja narave, ki so razglašena z odloki ali določena s posebnimi predpisi, se varujejo v skladu z določili teh predpisov, ki jih ta odlok povzema,

Ohranjanje naravnih kakovosti se zagotavlja na celotnem območju občine Mokronog-Trebelno, predvsem pa na območjih ohranjanja narave:

- naravne vrednote različnih zvrsti (površinska geomorfološka, podzemeljska geomorfološka, geološka, hidrološka, botanična, zoološka, ekosistemska, drevesna in oblikovana naravna vrednota). Naravne vrednote se varuje v skladu z varstvenimi usmeritvami za posamezne zvrsti;
- ekološko pomembna območja: Mirna (10 st. 65500), Radulja (10 st. 63600);
- posebna varstvena območja (območja Natura 2000): Mirna 13000059) in Radulja s pritoki (13000192), kjer se ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov in habitatov rastlinskih ter živalskih vrst;
- habitatni tipi, pri katerih se ohranja naravna razširjenost, specifična struktura in ustrezna raba ter ugodno stanje za habitate značilnih rastlinskih in živalskih vrst.

Ohranjajo se tudi prvine biotske raznovrstnosti krajine, kot so: travniški sadovnjaki, mejice, živice, posamezna drevesa, skupine dreves in gozdni otoki.

Na robnih delih naravovarstvenih območij se raba in dejavnosti v prostoru načrtujejo in izvajajo tako, da ne povzročijo negativnega daljinskega vpliva na ta območja.

Koridorsko povezljivost prostoživečim živalim, kjer prevladuje kmetijska krajina (t.j. severni in jugozahodni del občine) se zagotavlja z ohranjanjem posameznih gozdnih otokov in obvodne vegetacije vzdolž površinskih vodotokov.

2.7 USMERITVE ZA RAZPOREJANJE DEJAVNOSTI IN OBMOČJA, ZA KATERA SE IZDELA URBANISTIČNA ALI KRAJINSKA ZASNOVA

44. člen

Usmeritve za razporejanje dejavnosti in območja, za katera se izdelava urbanistična ali krajinska zasnova so prikazana na karti 5.

45. člen

(usmeritve za razporejanje dejavnosti)

Usmeritve za razporejanje dejavnosti so določene z načrtovano osnovno in podrobno namensko rabo prostora na I. in II. ali III. ravni podrobnosti.

Namenska raba prostora na I. ravni podrobnosti je določena v grafičnih prikazih »Usmeritve za določitev namenske rabe zemljišč - karta 5« in obsega:

- stavbna zemljišča,
- kmetijska zemljišča,
- gozdna zemljišča,
- vodna zemljišča,
- druga zemljišča.

Poselitev se usmerja v območja in na površine stavbnih zemljišč. V območja in površine za poselitev se bodo usmerjale dejavnosti v skladu s podrobno namensko rabo prostora.

Kmetijska zemljišča, gozdna zemljišča, vodna zemljišča in druga zemljišča so površine primarne rabe prostora, ki so namenjena primarnim dejavnostim.

Na posameznih površinah primarne rabe prostora se lahko udejanja tudi rekreacija v naravnem okolju.

Na območjih drugih zemljišč so območja pridobivanja mineralnih surovin namenjena

izkoriščanju in območja namenjena sanaciji v kmetijska ter gozdna zemljišča.

Strateško razvojne površine so namenjene razvoju v ureditvenih območjih naselij v kasnejših razvojnih obdobjih.

Za obstoječe objekte, katerih namembnost odstopa od namembnosti, ki je določena z OPN za posamezno območje ali površino, OPN določa usmeritev, da se taki objekti lahko nadalje uporabljajo v okviru pridobljenih pravic.

46. člen

(prostorski razvoj naselij)

1. Razvoj dejavnosti in razvojna območja se razvijajo etapno glede na utemeljene potrebe posameznega naselja, na podlagi interesov občine za razvoj posameznih dejavnosti, zasebnih interesov v prostoru, prometne in komunalne opremljenosti oz. dostopnosti, stopnje poplavne ogroženosti in drugih omejitev v prostoru, varstvenih in pravnih režimov.
2. Prostorski razvoj naselja Mokronog je opredeljen v urbanistični zasnovi in obravnava njegov prostorski razvoj. Območje naselja Mokronog poleg stavbnih zemljišč obsega tudi manjše površine kmetijskih in gozdnih zemljišč, ki so funkcionalno povezane z območjem razvoja občinskega središča.

Razvoj naselja Mokronog povezuje Mokronog z zaselki na njegovem obrobju v funkcionalno povezano urbano celoto, ki ustvarja možnosti za preplet dejavnosti, krepitev osrednjih dejavnosti, razvoj območij za gospodarske dejavnosti in za različne oblike bivanja. Razvoj naselja je zasnovan na prenovi središča naselja, razvoju prometnega omrežja, novih poselitvenih območij in dopolnjevanju ter zaokroževanju obrobja. Upravne dejavnosti občinskega središča in druge osrednje dejavnosti se usmerjajo v središče naselja ter na lokacije, kjer so že obstoječe dejavnosti osrednjega značaja. Ureditev središča kraja se dopolnjuje tudi z dejavnostmi gostinstva, turizma in storitev. Gradbena linija novih objektov se umakne v globino parcele tako, da se ohranijo pogledi na trško jedro. Na površinah za gospodarske dejavnosti na SZ robu trškega jedra se omejuje širitev gospodarskih dejavnosti, dopušča pa se njihovo prestrukturiranje v centralne dejavnosti.

3. Cilj ureditve prometa in razvoja Mokronoga je omejitev motornega prometa skozi središče naselja, izboljšanje dostopnosti do obstoječih dejavnosti, ki generirajo več motornega prometa, ter zagotovitev dostopnosti novim razvojnim območjem. Prometni tokovi naj se prenesejo na obod naselja in medsebojno povežejo obstoječe prometne krake. Načrtuje se nova obodna cesta po vzhodnem in severnem obrobju Mokronoga tako, da medsebojno poveže tri primarne prometne smeri: Mokronog-Puščava (smer Mirna in Trebnje), Mokronog-Sevnica, Mokronog-Škocjan (smer Brežice) oz. Mokronog-Šmarješke Toplice (smer Novo mesto). S to obodno povezavo se ustvari nova primarna povezava, ki medsebojno povezuje obstoječa in nova razvojna območja. Razporeditev prometa po obodu naselja bo omogočila omejevanje prometa v središču naselja. Parkirišča za skupne potrebe kraja se načrtuje na vseh razvojnih območjih, kjer je poleg potreb lastnega razvoja potrebno zagotoviti tudi del primanjkljaja za središče naselja. Parkirišča za potrebe razvojnih območij je treba zagotoviti v posameznem razvojnem območju. Obstoječa parkirišča iz trga se postopno preseli na obrobje naselja, tako da se osrednje površine namenjajo peš prometu.
4. Naselje Mokronog se ureja z ohranjanjem kakovostnih značilnosti in kulturne dediščine. Ohranja se kakovostna identiteta dominant zvonikov v in nad naseljem. V naselju se ohranjajo skladni vertikalni gabariti in stavbni volumni. Posebna pozornost se posveča ohranitvi posamičnih značilnih objektov, ki tvorijo identiteto trškega jedra. Zahodno obrobje trškega jedra, kjer se proizvodne dejavnosti opuščajo ali prestrukturirajo, se ureja tako, da se zagotovi kakovostnejša prometna povezava območij. Te površine se preuredijo v centralne dejavnosti, katerih strukture ne presegajo vertikalnih gabaritov trškega jedra. Severo-vzhodno razvojno območje se ureja tako, da je možna kasnejša izvedba obvozne ceste proti JV, to je proti Škocjanu in Brežicam ter Šmarješkim Toplicam in Novemu mestu. Novo razvojno območje je samostojna celota in je kot takšno lahko oblikovno neodvisno od drugih območij. Na severni strani se območje navezuje na rekreacijske in zelene površine. Vzhodno obrobje Mokronoga ima že sedaj precej heterogeno tipologijo gradnje, vendar pa skladnost merila še ni presežena. Vzhodno obrobje se dopolnjuje z ohranjanjem skladnih vertikalnih gabaritov, oblikovanje objektov je lahko svobodnejše. Ulični prostori in trg se oblikujejo

tako, da se zagotavlja čim večje površine za peš promet, svobodno gibanje brez ovir. Nove prometnice se oblikujejo tako, da poudarjajo obstoječe prostorske dominante in ustvarjajo priložnosti za nove kakovostne prostore naselja. Kakovostne poglede na cerkve in trško jedro se ohranja, nova zazidava naj v koridorjih pogledov ne zastira prostorskih dominant.

5. Zahodno od šole v Mokronogu je športni park, ki se navezuje na obstoječa športna igrišča šole. Nad trško cerkvijo, med ruševinami nekdanjega gradu, so možnosti za ureditev parkovnih in prireditvenih površin s kakovostnimi pogledi na naselje in okolico. Cerkve na bližnjih gričih predstavljajo potencial za ureditev sprehajališč, razgledišč in parkovnih gozdov. Obstoječe parkovne površine v naselju se povežejo in razširijo z novimi zelenimi površinami oz. medsebojno povežejo s peš potmi.

47. člen

(usmeritve za prostorski razvoj naselij)

Občina prostorski razvoj načrtuje v naseljih Mokronog, Martinja vas in Trebelno, in sicer v okviru območij, ki so vključene v ureditvena območja teh naselij.

48. člen

(krajinska zasnova)

V Občini Mokronog-Trebelno ni območij v krajini, kjer bi bile potrebne dodatne usmeritve in podrobnejša določitev prostorskega razvoja. Če pa se na nekem specifičnem krajinskem območju načrtujejo večje ureditve (turistično ali rekreacijsko območje ipd.), jih je smiselno preveriti tudi skozi pripravo krajinske zasnove širšega območja.

Izvedene krajinske zasnove se smiselno upošteva pri pripravi prostorskih izvedbenih aktov. Posebno pozornost bo občina namenila oblikovanju posebnih prostorskih izvedbenih pogojev v območjih s prepoznavnimi krajinskimi značilnostmi, predvsem pa tam, kjer je predvideno njeno preurejanje.

2.8 USMERITVE ZA DOLOČITEV PROSTORSKIH IZVEDBENIH POGOJEV

54. člen

(usmeritve za določitev prostorsko izvedbenih pogojev)

Celotni prostor občine se na izvedbeni ravni ureja z OPN, razen območij, ki se urejajo z veljavnimi prostorskimi izvedbenimi načrti (OPPN, UN).

Z OPN se začasno urejajo tudi območja načrtovanih OPPN do njihovega sprejetja.

55. člen

(usmeritve za občinske podrobne prostorske načrte - OPPN)

Z OPPN se urejajo območja, kjer je načrtovano oz. pričakovano zahtevnejše urbanistično in infrastrukturno urejanje, potrebna nova delitev zemljišč (parcelacija, komasacija) ter je za določitev vrste posegov ter njihovega oblikovanja potreben načrtovalski proces in sodelovanje javnosti.

Z OPPN se lahko urejajo tudi prometna in druga gospodarska javna infrastruktura ter vodnogospodarske ureditve. Območja infrastrukturnih OPPN niso določena in niso grafično prikazana. Območja infrastrukturnih OPPN se določijo na podlagi idejnih projektov posamezne infrastrukture in vseh spremljajočih ureditev.

Z OPPN se lahko urejajo tudi druga območja, ki niso določena v OPN, z namenom:

- urejanja infrastrukture,
- pridobitve lastništva za celovito in racionalno rešitev ureditve območja,
- uskladitve različnih interesov v prostoru,
- javnosti dela,
- spremembe namenske rabe prostora,
- načrtovanja kmetijskih objektov.

3. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

56. člen

S sprejetjem OPP Občine Mokronog-Trebelno preneha veljati strateški del prostorskega izvedbenega akta Odloka o Občinskem prostorskem načrtu Občine Mokronog-Trebelno (Ur. list RS, št. 105/2013, 28/2015; Ur. glasilo e-občina, št. 4/2021).

61. člen

OPP občine Mokronog-Trebelno je na vpogled na Občini Mokronog-Trebelno, na spletnem portalu www.mokronog-trebelno.si in na državnem prostorskem informacijskem sistemu.

62. člen

Strokovna pojasnila o prostorskem aktu daje pristojna strokovna služba občine Mokronog-Trebelno. Uradne razlage odloka OPP sprejema občinski svet.

63. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi odloka v Uradnem glasilu e-občina.

Št.

Mokronog, dne

župan

Občine Mokronog-Trebelno

mag. Franc Glušič